

שנינו שקדשים שמתו יש להם מעילה מדרבנן?

ומתריצין: ממשנה זו לא תקשה לעולא, כי עדיין לא שמענו ממנה בכל קדשי קדשים שמתו שיש בהן מעילה מדרבנן, כי,

סלקא דעתך

אמינא, היה עולה על הדעת לומר, כי דוקא בחטאת בעלת מום שמתה, הואיל ולא חזיא לכפרה, אף בחייה כבר לא היתה ראויה לכפרה, לא בדילין מינה, אנשים אינם בדילים ממנה, לפיכך, הוצרכו רבנן לגזור עליה דין מעילה, כדי שלא יבואו לזלזל בה,

אבל קדשים תמימים שמתו, ובחייהם היו ראויים להקרבה, היה עולה על הדעת לומר הואיל וחזיין לכפרה, שהיו ראויים לכפרה, ובדילין מנהון, ואף בלי גזירת רבנן בדילים אנשים מהם, אימא, יש לומר לא גזרו בהם רבנן מעילה, מפני שאין צורך לגזור בהם. לכן קמשמע לן, משמיענו עולא אמר רבי יוחנן, שבכל זאת, גזרו בהם רבנן מעילה.

[גירסא שניה]:

ומקשינן על עולא הסובר קדשים שמתו יש להם מעילה מדרבנן: "מתו" נמי תנינא?! וכי שנינו שגם קדשים שמתו "יש" להם

מעילה מדרבנן? והרי שנינו משנה אשר מדוייק ממנה ש"אין" להם מעילה אפילו מדרבנן?!

דתנן, הנהנה מן החטאת כשהיא חיה, לא מעל עד שיפגום. וכשהיא מתה, כיון דנהנה כל שהוא, מעל, כמבואר לעיל.

ויש לדייק, מכך שהמשנה אמרה "חטאת", שרק בחטאת גזרו בה רבנן מעילה כשמתה, מפני שקדושתה חמורה, הואיל ובאה לכפרה, אבל בשאר קדשי קדשים, כגון עולה ואשם וזבחי שלמי ציבור⁽⁴⁹⁾, כיון שמתו, הנהנה מהן לא מעל אף מדרבנן.

וקשה על דברי עולא⁽⁵⁰⁾?

ומתריצין: אמר לך עולא: לא נדייק כן מהמשנה. והאמת היא שאף שאר קדשי קדשים שמתו גזרו בהם רבנן מעילה,

ומדוע אמרה המשנה: הנהנה מן ה"חטאת"?

משום דסלקא דעתך אמינא, היה עולה על הדעת לומר, שלא גזרו בה רבנן מעילה הואיל ולכפרה אתיא, בחייה עמדה להיקרב לכפרה על חטא בדילין מינה, אנשים בדילין ממנה בחייה עד שתיעשה כפרתה, ולכן כשמתה גם בדילין ממנה, ואין צורך לרבנן לגזור עליה מעילה,

באים לכפרה.

וראה בשו"ת מנחת אלעזר [חלק ב' סימן נט] שהקשה שהרי גם אשם נזיר ואשם מצורע באים לכפרה וקדושתם חמורה? ובספר תקנת עזרא מציע לגרוס "שלמים".

50. הקשה הקרן אורה על גירסא זו: וכי למה עלה על דעת המקשן לחלק בין חטאת לשאר

בהם אטו שאר קדשים. אבל פסולי משנתנו שנפסלו בעזרה מתערבים עם שאר קדשים – שייך לגזור בהן אטו שאר קדשים. [ופשוט שאין רצונו של השפת אמת לפרש כן גם בהמשך הסוגיא].

49. כן כתב בפירוש המיוחס לרש"י. ובודאי רצונו לומר באשם נזירות ואשם מצורע שאינם